

Länsstyrelsen
Västerbotten

Verksamhetsplan
naturum Vindelfjällen
Ammarnäs

Datum
2007-12-03

Ärendebeteckning
512-16087-2007
NV dnr

1(15)

Verksamhetsplan för *naturum Vindelfjällen i Ammarnäs* 2008 2009-2012

Datum
2007-12-03

Innehåll

INLEDNING	4
1. SYFTE	4
1.1. Syfte enligt Nationella riktlinjer rapport 5376	4
2. MÅL	5
2.1. Mål 2008	5
2.2. Mål 2009-2012	5
2.3. Målgrupper enligt Nationella riktlinjer	6
2.4. Målgrupper för naturum Vindelfjällen Ammarnäs	6
3. ANALYS AV RISKER/MÖJLIGHETER	7
3.1. Nuläge	7
3.2. Möjligheter	8
3.3. Risker	8
4. NATURUMS AKTIVITETER	9
4.1. Årskalendarium 2007	9
4.2. Teman	9
4.3. Programverksamhet	9
4.4. Tillfälliga utställningar	10
4.5. Kommunikation / marknadsföring	11
5. BEMANNING	12
6. KOMPETENSUTVECKLING AV PERSONAL	12
Kostnaderna för kompetensutveckling utgörs till stor del av reskostnader. Det är t.ex. 40 mil till Länsstyrelsen i Umeå.	12
6.1. 2008	12
6.2. 2009-2012	13
7. PLAN FÖR FÖRNYELSE AV FAST UTSTÄLLNING	13
7.1. År 2008	13
7.2. År 2009- 2012	14
7.3. Budget och finansiering	14
7.4. Förankring	14
8. FASTIGHET/LOKALER	14
8.1. År 2008	14
8.2. År 2009-2012	14
9. ÖVRIGA INVESTERINGAR	15
9.1. År 2008	15
9.2. År 2009-2012	15

Datum
2007-12-03

10. EKONOMI OCH BUDGET

FEL! BOKMÄRKET ÄR INTE DEFINIERAT.

10.1. Budget/*Kostnader*

Fel! Bokmärket är inte definierat.

10.2. Finansiering/*Intäkter*

Fel! Bokmärket är inte definierat.

11. VERKSAMHETSPLANENS ORGANISATORISKA FÖRANKRING:

15

Inledning

Punkt 1 och 2 beskriver vilka syften och mål naturums utställning och verksamhet har. Punkt 3 beskriver omvärldsfaktorer som kan komma att påverka planeringen. Punkt 4 motsvaras av aktiviteter som bidrar till att syfte och mål uppfylls. Punkt 5 - 9 beskriver vilka resurser som krävs för att uppfylla aktiviteterna. Punkt 10 beskriver finansiering av aktiviteter och resurser.

1. Syfte

1.1. Syfte enligt Nationella riktlinjer rapport 5376

Naturum ska visa vägen in i naturen. I naturum ska besökaren på ett lustfyllt sätt få kunskap om naturen, förståelse och känsla för alla dess värden samt inspireras att bege sig dit, vistas där och få en fördjupad naturkontakt som utbyte av sitt besök. Ett naturum ska därmed fungera som en port till naturen i allmänhet och ett visst naturområde i synnerhet.

I syftet ingår att genom utställningar, programaktiviteter och annan naturvägledning:

- *Öka kunskapen om ett naturområdes naturvetenskapliga, natur- och kulturhistoriska, kulturella och upplevelsemässiga värden,*
- *Fördjupa besökarnas förståelse för naturområdet; förklara vad som hänt, händer och varför det sker,*
- *Vägleda besökarna om vad man kan se, uppleva och göra i området och hur man lämpligen tar sig dit,*
- *Motivera/påverka besökarna att uppträda i och använda naturområdet på sådant sätt att dess värden bevaras,*
- *Skapa förståelse för behovet av att bevara och vårda naturen i allmänhet och i området i synnerhet,*
- *Stimulera intresset för natur, naturvård och naturstudier och tjäna som underlag för olika undervisningsbehov*
- *Ge kunskap om hur människan använt sig av och påverkat naturen i ett kulturhistoriskt perspektiv,*
- *Sprida kännedom om en trakts naturskyddade områden och andra besöksmål för friluftslivet.*

Datum
2007-12-03

1.2 Lokala och regionala syften för naturum Vindelfjällen Ammarnäs

I projektplanen från 2004 för naturum Vindelfjällen utställning – drift – kostnader anges följande syften och mål med naturum Vindelfjällen:

- Sprida kunskap om Vindelfjällens naturreservat och dess natur och kulturvärden och därmed skapa förståelse för vikten av att bevara området
- Med hjälp av god natur- och kulturinformation marknadsföra Vindelfjällens naturreservat som en viktig resurs för turismen i Storumans och Sorsele kommuner och i Västerbottens län.
- Åstadkomma att Vindelfjällens naturreservat uppmärksammas som ett attraktivt område både internationellt och nationellt vilket ska leda till ökad naturturism i området.

Till detta kan fogas åtgärder för att uppfylla nationella och regionala miljömål för framförallt Storslagen fjällmiljö, Ett rikt växt och djurliv, folkhälsa samt landsbygdsutveckling. Till exempel:

- Främja rekreation och folkhälsa genom att stimulera till besök i Vindelfjällens naturreservat samt sprida information om nationalpark och naturreservat i länet
- Informera om terrängkörning och leder i området
- Sprida kunskap om natur, kultur, nybyggarna och rennäringen

2. Mål

Övergripande mål är att naturum Vindelfjällen hos invånare och företagare Ammarnäsområdet ska ses som en resurs som bidrar till utvecklingen.

2.1. Mål 2008

- 2008 ska 70 % av turistföretagarna aktivt marknadsföra naturum till sina gäster (annonsblad, informationsblad vid ankomst, muntligen vid turer el. dyl.).
- Öka samarbetet med lokala intressenter: företagare, kommunen och organisationer i närområdet.
- Naturum ska ha en väl organiserad program- och utställningsverksamhet som inspirerar bofasta, skolklasser och flergångsbesökare att återbesöka naturum.
- Erbjudna verksamhet som är anpassad för barn yngre än 12 år.

2.2. Mål 2009-2012

- 2009 ska naturum ha någon form av programverksamhet minst en dag i veckan under vinter- och sommarsäsong.
- Erbjudna verksamhet som är anpassad för barn yngre än 7 år.

Datum
2007-12-03

- 2010 ska 70 % av alla som besöker området känna till att naturum finns.
- 2011 ska naturum ha inspirerande utställning för olika intressen och åldersgrupper.
- 2011 ska 60 % av lokalbefolkningen uppleva naturum som en tillgång för bygden.
- 2011 ska 70 % av turistföretagarna se naturum som en tillgång för verksamheten.

2.3. Målgrupper enligt Nationella riktlinjer

”Huvudsaklig målgrupp för naturumverksamheten är den breda allmänheten i alla åldrar utan speciella förkunskaper. En viktig målgrupp är skolans lärare och elever. Även andra än svenskspråkiga besökare ska genom lämplig översättning kunna ta del av innehållet i naturum. Lokaler, verksamhet och information ska så långt möjligt vara tillgängliga också för personer med funktionshinder.”

2.4. Målgrupper för naturum Vindelfjällen Ammarnäs

Barn och skolor

När naturum byggdes om 2004 var målgrupp allmänheten i åldern 12 år och uppåt samt naturskole- och konferensbesökare. Erfarenheter från 3 ½ års verksamhet visar dock att det finns ett behov av verksamhet även för yngre åldrar. Under de senaste åren har programverksamheten därför även inriktat sig mot yngre barn.

Skolklasser är fortfarande en prioriterad målgrupp. Tidigare har Ammarnäs haft en omfattande naturskoleverksamhet som naturum deltagit i. Antalet skolor som besöker Ammarnäs har dock minskat på senare år till följd av skolornas minskade budget.

Turister

Besökare som övernattar i närområdet är en naturlig målgrupp för naturum. Förutom bilburna turister är också bussresenärer samt vandrare och skidåkare på Kungsleden viktiga målgrupper. Naturum Vindelfjällen Ammarnäs måste försöka locka så stor andel som möjligt av de som besöker Ammarnäs att besöka naturum.

Lokalbefolkningen

Lokalbefolkningen är en annan viktig målgrupp. Idag minskar befolkningen i Ammarnäs. De flesta jobbar inom besöksnäringen eller rennärings. Temakvällar och annonsering i lokalblad är tänkbara medel för att nå ökat intresse för och delaktighet i naturums verksamhet.

Naturum bör också erbjuda verksamhet för andra regelbundna besökare och särskilt kunniga besökare. Det kan ske genom uppdaterat referensbibliotek,

Datum
2007-12-03

kunniga föreläsare och samarbete med universitetet och skogshögskolan i Umeå.

Funktionshindre

Naturums lokaler och utställning är anpassad för personer som är rullstolsburna. Genom samarbete med handkapporganisationer kan verksamheten utvecklas.

3. Analys av risker/möjligheter

3.1. Nuläge

Naturum Vindelfjällen i Ammarnäs har funnits sedan början av 80-talet men 2004 invigdes en ny utställning. Naturum ligger i hotell Ammarnäsgården. Från Sorsele samhälle är det 9 mil till Ammarnäs. Ammarnäs har ca 200 invånare. Rennäring och besöksnäringen är de viktigaste inkomstkällorna. Vägen slutar i Ammarnäs Vindelfjällens naturreservat.

Naturum är till stor del beroende av Ammarnäs framtida utveckling. En viktig förutsättning är t.ex. utbudet av logi, service och andra tjänster kopplat till turistnäringen. Naturum ligger i hotellet. Kungsleden passerar inte naturum. Bussresenärer hoppar av vid Kungsleden innan Ammarnäs och naturum. Dessa resenärer missar därmed naturum. Besökare efterfrågar information om sevärdheter och turförslag i området såväl sommar som vinter. Besökare efterfrågar fler möjligheter till korta skidturer och vandringar i närområdet.

Skytningen till naturum i närområdet har förbättrats under 2006/2007. Naturum kommer under första halvan av 2008 få nya fasadskyltar. Utmaningen ligger nu i att locka in besökare i naturum genom marknadsföring och erbjuda intressant verksamhet.

I naturum finns information på engelska. Det saknas information på samiska. Länsstyrelsen svarade våren 2006 regeringen på utredningen "Att återta mitt språk" där bl.a. en utökning av det samiska språkområdet behandlas.

Lokalerna och utställningsmontrarnas information är tillgängliga för personer som är rullstolsburna. Det saknas dock anpassningar för andra funktionshinder t.ex. finns ingen talad information (förutom naturumsföreståndarna) eller information på "lätt svenska" (för t.ex. synskadade, personer som har lässvårigheter eller begränsade kunskaper i svenska språket och skolbarn).

Naturum är inhyrt i en befintlig byggnad som är privatägd, hotell Ammarnäsgården, eventuella förändringar i lokalerna måste därför ske efter samråd

med hyresvärden. Lokalerna är relativt stora men det är svårt att anpassa lokalerna så att arbetsmiljön för personalen förbättras, t.ex. personaltoalett.

Naturum har idag ½ åa. Vilket inte är tillräckligt för att få en stabil, innehållsrik och omfattande programverksamhet i enlighet med riktlinjerna.

3.2. Möjligheter

Vindelfjällens naturreservat är med sina 550 000 ha ett av Europas största naturskyddade områden. Vindelfjällen finns med i Naturvårdsverkets plan över blivande nationalparker. I samband med att arbetet med nationalpark påbörjas kan ett ökat intresse för Vindelfjällen som besöksmål förväntas.

Goda kontakter med lokalbefolkning, lokala turismföretagare och STF. Under 2007 har programrådet haft 2 möten. Goda förutsättningar till synpunkter på verksamheten från lokala intressenter i området.

Ammarnäs är en fjällby med begränsat antal bussturer samt ingen genomfartstrafik. Förutsättningarna är därför goda att nå besökare i Ammarnäs med information om naturum.

Möjligheten att ha två ½ åa skulle öka flexibiliteten och stabiliteten i verksamheten. Det skulle ge möjlighet till utökade öppettider. Kompetensen skulle breddas samt arbetsklimatet bli mer kreativt med ytterligare en anställd.

3.3. Risker

Ett minskat antal besökare till Ammarnäs och Vindelfjällen. Försämrade allmänna kommunikationer skulle innebära minskade turistströmmar till Ammarnäs.

Naturum ska tillföra ett mervärde för turismen i området. Programverksamheten bör därför inte konkurrera med de aktiviteter som turistföretagarna erbjuder. Förutom själva verksamheten (val av aktivitet) gäller det också tidpunkt och ekonomi. Samverkan och kontakt med lokala turismföretagare och organisationer är därför nödvändigt vid planeringen av naturums programverksamhet.

Begränsad kunskap om vilka som besöker naturum och besökarnas önskemål. För att utveckla naturums verksamhet behövs därför underlag i form av uppföljning av besökare i naturum samt enkät till besökare i närområdet angående kännedom om och förväntningar på naturum.

De befintliga lokalerna erbjuder begränsade möjligheter till ombyggnationer och anpassningar, t.ex. personaltoalett. Många besökare har framfört att de upplever att fasaden är ödslig och ger ett intryck av att naturum är stängt.

Svårigheter att anställa extra personal på grund av naturums ekonomi och lokal befolkningsutveckling.

4. Naturums aktiviteter

4.1. Årskalendarium 2007

Ej helt fastställt, här redovisas de punkter som är kända idag.

Säsongen i naturum är anpassad efter de perioder som STF bemannar stugorna längs Kungleden med stugvärdar. Tidigare års erfarenheter har visat att dessa perioder väl överensstämmer med när det är som mest besökare i området Ammarnäs och Vindelfjällen.

Naturums sommarsäsong inleds med Länsstyrelsens årliga arrangemang ”Naturreservatens Dag” i juni.

Vintersäsongen (V8-V16):

mån-fre 9 -11 och 12-17. Kvällsöppet 2 tim en dag i veckan.

Sommarsäsongen (V24-V38):

mån-sön 9-11 och 12-17. Kvällsöppet 2 tim en dag i veckan.

4.2. Teman

Inget tema planerat 2008.

Information om skoterkörning inkl. miljömål, leder och regler ska finnas under vintersäsongen

4.3. Programverksamhet

- Erbjudas minst en programverksamhet per vecka (tur, föreläsning, sagostund el. dyl) för besökare under vintersäsong.
- Minst en guidad tur/vecka juni – augusti
- Kvällsöppet onsdagar under högsäsong
- Naturreservatens dag i juni
- Gästföreläsare/berättare
- Naturum kommer att medverka under större arrangemang i området
- Programrådsträff i oktober

Programverksamheten ska i första hand genomföras på onsdagar för kontinuitet och förenkla för de entreprenörer/turistbyrå etc. som ska informera

Datum
2007-12-03

besökare om naturums verksamhet. Under sommaren genomförs varje vecka guidad tur i naturum och natur- och kulturvandring på måndagar.

Rennäringen är en integrerad del av Vindelfjällens naturreservat. Naturum bör sprida information om rennäringens förutsättningar. Naturum kommer att ta initiativ till samarbete med samebyarna och sameföreningen i området för att informera om rennäringen.

Förslag som kommer från naturums Programrådsmöte oktober 2007:

- Barnaktiviteter på naturum (som vårvintern 2007)
- Tipsrunda inne på naturum med mer vuxenfrågor
- Spåraktivitet ute
- Fjällsäkerhet, ex fjällräddningen
- Norna utflykt till Storsjö på Sveriges Nationaldag 6:e juni
- Naturreservatens dag 8 juni med fågelmorgon och fika på naturum
- Kosläpp – mitten av juni när korna släpps på raningen. Bjuda in Inge-
mar Johansson som kan berätta om Vindelälvens naturbeten
- ”Känn din bygd” ett årligt arrangemang av STF i samarbete med Stu-
dieförbundet och SNF. 2007 bistod naturum genom att ordna besök
hos fågelforskare i Ammarnäs.
- Svampdag
- Bildvisning med fd. naturbevakare Lasse Strömgren
- Geologinsdag
- Älg Mittskandia – en kväll i Ammarnäs
- Rovdjurskväll med Michael Schneider
- Slätterdag i Juobmovare eller Örnbo sista veckan i Juli.

Naturum erbjuder guidade turer med naturtema i närområdet och informerar fortlöpande om friluftsliv och naturskyddade områden. Organisatoriskt tillhör naturum samma funktion om naturreservatsförvaltarna. Naturum samarbetar med Länsstyrelsens natur- och miljöbyrå angående lämpliga ämnen att informera om. Naturbevakarna i området bidrar med information om bl.a. lederna.

Naturum ska under 2008 fortsätta utveckla programrådets arbete. Naturum ska arbeta för att förbättra det lokala engagemanget och tilltron till naturum. En viktig del i detta arbete är verksamheten tar hänsyn till önskemål från turistföretagare samt har programverksamhet som kan locka lokalbefolkningen att återbesöka naturum.

4.4. Tillfälliga utställningar

2008 års tillfälliga utställningar är ännu ej fastlagda.

Planer:

- Samarbete med Västerbottens museum, Hillevi Wadensten, göra ytterligare en fotoutställning 2008.
- ”Av nyfikenhet, curiositas. Om Linnaeus lappländska resa” Vand-
ringsutställning från Ajtte i Jokkmokk.

Datum
2007-12-03

Ha temavecka när naturum har ny tillfällig utställning. Knuffa lite extra för utställningen och göra flera arrangemang kring ämnet.

4.5. Kommunikation / marknadsföring

Länsstyrelsens naturbyrå har 2007-2008 särskilt fokus på kommunikations- och informationsfrågor. En övergripande kommunikationsplan har tagits fram tillsammans med bl.a. personalen i naturum.

Naturums personal kommer att fortsätta att initiera kontakt med lokala turistföretag genom att t.ex. delta på några av turistföretagens gemensamma planeringsträffar.

Marknadsföring, planerad och i vissa fall delvis genomförd, bl.a.:

- Sorselekartan annons
- Turistbroschyren ”Sommarvägar i norr”
- Annonsering i dagspressen i samband med naturreservatens dag
- Upptäck Västerbotten – Sevärt från Västerbottens museum
- Storuman/Sorsele bladet öppettider inför säsongen vinter och sommar med programkalendarium. Samt annonsering vid särskilda händelser se programaktiviteter och tillfälliga utställningar.
- Resforums Bussguide (vår)
- Regelbundna mail med information om öppettider, programaktiviteter mm till turistbyråer i länet, Sevärt Västerbotten samt turistföretag i Ammarnäs.
- Öppettider och program i informationspärmar i STF-stugorna längs Kungsleden Hemavan – Ammarnäs.
- Officiell hemsida för naturum är hemsidan för Vindelfjällens naturreservat www.vindelfjallen.se. Information finns också på Länsstyrelsens hemsida www.ac.lst.se
- Information på www.barnsemester.se
- Skyltning på anslagstavlor i byn.
- Länk från Ammarnäs nya hemsida som är under uppbyggnad. Beroende på vilket priset blir.

Undersöka om naturum kan ge information på Länstrafikens bussar för att nå de resenärer som hoppar av vid Kungsleden innan Ammarnäs och naturum.

Information om öppettider, programverksamhet, temakvällar, tillfälliga utställningar etc. ska finnas vid entré. Naturum kommer att ta initiativ till att få med öppettiderna och programverksamheten i turistanläggningarnas informationsblad, STF:s stugpärmar och på anslagstavlor till besökare.

Datum
2007-12-03

För att kunna förbättra naturums verksamhet och marknadsföring ska naturum:

- Ta fram underlag för hur många potentiella naturumsbesökare det finns genom att ta del av kommunens statistik över bofasta samt turistnäringens statistik på antalet övernattande gäster i Ammarnäs, bemannade stugor längs Kungsleden samt privat ägda stugor.
- Ta reda på mer om de besökare naturum har idag. Förutsatt att Naturvårdsverket genomför planerad naturumenkät under 2008.

5. Bemanning

Naturumsföreståndaren arbetar 2008 6 mån i naturum och 6 mån åt Naturvårdsverket på projektet naturumsutveckling (NU-projektet).

Eftersom naturum endast har en halvårstjänst finns begränsat med tid för deltagande i möten och planering som annars till stor del kan genomföras under lågsäsong. När det inte finns säsongsanställd personal flyttar naturums verksamhet utanför lokalerna när programverksamhet genomförs. Det vill säga naturumsutställningen är stängd. Den är också stängd när föreståndaren deltar i möten på annan ort, t.ex. regionträffar. Under 2008 har Länsstyrelsen ett avtal med Naturvårdsverket angående en halvårstjänst för projektet utveckling av naturum nationellt (NU-projektet). Det medför att naturumsföreståndaren inte kan bemanna naturum under hela säsongerna på grund av resor inom den tjänsten.

I budgeten för naturum 2008 finns därför budgeterat för bemanning av tillfällig personal 66 pd för tjänstgöring när naturumsföreståndaren är bortrest för NU-projektet, möjliggöra helgöppet under säsong samt öppethållande när föreståndaren genomför programverksamhet utanför naturums lokaler.

Årsanställd

1 person 39,75 tim x 26 veckor.

Säsongsanställd

1 person 66 pd

6. Kompetensutveckling av personal

Kostnaderna för kompetensutveckling utgörs till stor del av reskostnader. Det är t.ex. 40 mil till Länsstyrelsen i Umeå.

6.1. 2008

Datum
2007-12-03

- Erfarenhetsutbyte med naturumsföreståndaren på naturum Vindelfjällen i Hemavan.
- Naturumsföreståndaren erbjuder att delta i länsstyrelsens introduktionskurser för nyanställda.
- Delta i symposium om naturvägledning i Tyresta nationalpark april/maj
- Deltagande i Naturvårdsverkets riks- och regionträffar.

6.2. 2009-2012

- Årligen avsätta tid för att samla information om samt själv besöka Vindelfjällens natur, leder, stugor etc.
- Utöka samarbetet mellan naturum och forskare/studenter inom Vindelfjällen som en del i naturumpersonalens kompetensutveckling.
- Utbildning i naturpedagogik
- Utbildning i guidning/kommunikation.

7. Plan för förnyelse av fast utställning

Reliefkartan över Vindelfjällen är svårtydd för besökare då den saknar namn på platser och besöksmål. Offert på kostnaderna har inhämtats från Naturinformation Ramnevik, se budgeten.

Idag kan utställningen endast uppdateras av naturinformation. Det är ingen bra lösning då utställningen innehåller siffror och inventeringsresultat som bör uppdateras fortlöpande. Föreståndaren bör därför ges möjlighet att göra detta själv.

7.1. År 2008

- Uppdatering av fakta i utställningen. Utställningsmontrarna behöver uppdateras med bl.a. nya siffror, utbyte av felstavad geologskylt, förnyad skylt i björnidet. I dagsläget kan naturumsföreståndarna inte göra det själva. Kontakt kommer att tas med Naturinformation Ramnevik, som gjort utställningen. Föreståndarna bör få möjlighet att göra detta själva.
- Uppgradering av kartreliefen har efterfrågats av besökare. Naturinformation har lämnat prisuppgift på en uppgradering av befintlig kartrelief som de byggde till utställningen 2004.

Till detta kommer driftskostnader för befintlig utställning i form av underhåll av belysning och teknik samt utbyte av trasigt material.

Under 2008 kommer naturum inför kommande år planera och beräkna kostnader för en anpassning av utställningen för barn i åldrarna 0-6 år. Naturum

Datum
2007-12-03

kommer också undersöka möjligheterna till försäljning utanför naturums regi.

7.2. År 2009- 2012

- Utveckla utställningen så att den är bättre anpassad även för barn i åldrarna 0-6 år.
- Inköp av LCD skärm eller liknande för att kunna visa DVD filmer och bildspel.
- Förbättra informationen kring kultur i fördjupningshörnan. "Va-penmontern" behöver fördjupad information som kan tas fram i samarbete med ortsbefolkning, skogsmuséet i Lycksele samt Västerbottens museum.
- Planer finns att ordna svartvita porträtt på de personer vars berättelser man kan lyssna till. Samt att ta fram kopior av några av de svartvita bilder som fanns i gamla naturum (efterfrågas regelbundet av besökare) och sätta upp som "porträtt" i nybyggarköket/läshörnan.

7.3. Budget och finansiering

Delar av arbetet kan genomföras av naturumpersonalen.

Reparation och förnyelse av befintlig utställning görs av Naturinformation som byggt utställningen.

7.4. Förankring

Förslagen ska förankras med företrädare för Länsstyrelsen. Större förslag till åtgärder/förändringar samt sådana som kan vara av betydelse för t.ex. företagare, lokal befolkning etc, kommer också programrådet få ha synpunkter på.

8. Fastighet/lokaler

8.1. År 2008

Inga åtgärder under 2008 eftersom det inte har funnits tid att planera och kostnadsberäkna arbetena under 2007. Under 2008 bör kostnad och tidsåtgång för nedanstående punkter tas fram.

8.2. År 2009-2012

- Det finns ett behov av att skapa en tydligare entré för naturum med egen identitet. Naturum ska se mer öppet ut. Idéförslag inkl. kostnad kommer att arbetas fram innan genomförande.

Datum
2007-12-03

- Det finns behov av renovering av personalutrymmena, ommålning av väggarna på kontoret och toaletten. Belastar naturums budget.

9. Övriga investeringar

9.1. År 2008

- Personalkläder för enhetlig profil. Kanske något som Naturvårdsverket borde samordna så det ser lika ut i hela landet åtminstone med avseende på färg och placering av naturum loggan? Länsstyrelsen i Västerbottens naturbevakare och naturvårdspersonal har alla svarta jackor och lika tygmärken. Dock av olika företagsmärken beroende på vad var och en anser "sitter bäst". Naturligtvis skiftar den svarta nyansen mellan år och företag liksom revärer och reflexers placering. Men det spelar egentligen mindre roll: "Svart jacka med Länsstyrelse logo = naturvårdare".
- Enstaka kompletteringar av referensbiblioteket

9.2. År 2009-2012

- Inköp av besöksdator.
- Anlägga en naturstig i närområdet.
- Ta fram fler foldrar med sevärdheter och turförslag i området såväl sommar som vinter. Även detta arbete bör genomföras i samarbete med övrig personal på Länsstyrelsen och lokalbefolkning/föreningar.

10. Verksamhetsplanens organisatoriska förankring:

Verksamhetsplanen har författats av: Ludmilla Wieslander

Följande medarbetare har varit delaktiga i VP-processen genom att lämna underlag:

Lena Lundevaller, funktionschef naturförvaltning

Verksamhetsplanen har fastställts av Huvudmannen: Lena Lundevaller

Umeå 2007-11-30

Lena Lundevaller
Huvudman

Ludmilla Wieslander
Naturrumsföreståndare